

BURMISTRZ MIASTA
BIELSK PODLASKI
17-100 Bielsk Podlaski
ul. Kopernika 1

Bielsk Podlaski, 2017 - 02-...*06*.

Ok.8135.4.2017

Rada Miasta
Bielsk Podlaski

Zgodnie z przyjętym Planem pracy Rady Miasta Bielsk Podlaski na rok 2017, w załączeniu przedkładam sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za lata 2014-2016.

BURMISTRZ MIASTA

Jarosław Borowski

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA LATA 2014-2016

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii w Bielsku Podlaskim na lata 2014-2016 opracowany został zgodnie z treścią ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a realizowany był zgodnie z Uchwałą Nr XL/250/13 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 19 grudnia 2013 r.

Celem głównym programu było ograniczenie skali zjawiska narkomanii oraz zintegrowanie lokalnego środowiska w planowaniu i realizacji strategii walki z narkotykami na terenie miasta Bielsk Podlaski.

Cele szczegółowe programu to:

1. Zwiększenie oferty pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych i uzależnionych oraz ich rodzin.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców (w tym osób zajmujących się profilaktyką uzależnień) w zakresie uzależnień i profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych.
3. Podniesienie umiejętności komunikacyjnych, wychowawczych i społecznych.
4. Pogłębianie współpracy władz samorządowych, mieszkańców, podmiotów lokalnych i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
5. Zwiększenie dostępności do aktywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i rodziców.

1. Działania realizowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2014-2016

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem		
1.1	Upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych, eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi.	<ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach działalności punktu informacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i punktu konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie udzielano informacji o dostępnych formach i miejscach pomocy osobom i rodzinom osób eksperymentujących z narkotykami, przekazywano ulotki profilaktyczne „Wiesz?! Więc reaguj! Jak pomóc sobie i osobie bliskiej w przeciwdziałaniu uzależnieniom i zapobieganiu przemocy w rodzinie? Gdzie szukać pomocy w Bielsku Podlaskim?”. 2. Przekazywano ulotki o dostępnych miejscach pomocy pedagogom szkolnym, organizacjom pozarządowym, które rozpowszechniały je w swoim środowisku. 3. Rozpowszechniano informacje podczas zorganizowanych szkoleń, konferencji, imprez miejskich. 4. Zamieszczono informację na stronie internetowej Miasta Bielsk Podlaski, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o funkcjonującym punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. 5. Na stronie Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim zamieszczono broszurę edukacyjno-informacyjną „Wiesz?! Więc reaguj! Jak pomóc sobie i osobie bliskiej w przeciwdziałaniu uzależnieniom i zapobieganiu przemocy w rodzinie? Gdzie szukać pomocy w Bielsku Podlaskim?”, opracowaną w ramach realizacji programu.

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
1.2	Dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży zawierających program przeciwdziałania uzależnieniom, zachowaniom problemowym (w tym działania finansowane ze środków MPPiRPA).	<p>1. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert organizowano wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży w ramach realizacji zadań;</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Lato z Caritas” – Caritas Diecezji Drohiczyńskiej (30 uczestników w 2014 r., 35 uczestników w 2015 r., 35 uczestników w 2016 r.); - Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych „Wakacje na wesoło bezpiecznie i zdrowo” – Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Białostocka (13 uczestników - 2014 r., 20 uczestników - 2015 r., 20 uczestników - 2016 r.); - „Kraina bursztynu” - Parafia pw. Najświętszej Opatrzności Bożej- 25 uczestników - 2014 r.; - „Poskramianie fal młodości” – Parafia pw. Najświętszej Opatrzności Bożej - 20 uczestników- 2015 r.; - „Jestem Sternikiem swego życia”- Parafia pw. Najświętszej Opatrzności Bożej - 25 uczestników - 2016 r. <p>2. Dofinansowano wypoczynek połączony z realizacją programu profilaktycznego zorganizowany dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych organizowany przez Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski - 12 uczestników.</p>
1.3	Wspieranie rozwoju zawodowego pracowników zatrudnionych w poradni uzależnień w Bielsku	<p>1. W 2015 roku sfinansowano szkolenie pracownic Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu na tematy: „Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach. Kurs podstawowy” Poradni oraz</p>

Lp.	Działania planowane w programie:	Sposób realizacji:
	<p>Podlaskim między innymi poprzez: dofinansowanie szkoleń w zakresie specjalisty terapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz innych szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe tych osób.</p>	<p>„Kurs Psychoterapii” (działanie finansowane ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).</p> <ol style="list-style-type: none"> W 2016 roku sfinansowano szkolenie 2 pracowników Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu na tematy: „Superwizja pracy terapeutycznej”, „Testy w diagnozie neuropsychologicznej” (działanie finansowane ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) Sfinansowano organizację konferencji „Narkomania wspólny problem – Rola instytucji w interweniowaniu i przeciwdziałaniu używania substancji psychoaktywnych”, w której udział wzięło 40 osób, w tym 3 pracownice Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Bielsku Podlaskim. We współpracy ze Zborem Kościoła Chrześcijan Baptystów w Bielsku Podlaskim i Stowarzyszeniem Pomocy „Arka Noego” zorganizowano spotkanie profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi, przemocy w rodzinie. W spotkaniu udział wzięli m.in.: przedstawiciele Poradni Terapii Uzależnień w Bielsku Podlaskim. <p>Ogółem objęto wsparciem szkoleniowym 5 pracowników Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Bielsku Podlaskim.</p>
1.4	<p>Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych, płyt, czasopism, wyposażenia do poradni uzależnień, punktów informacyjno-</p>	<ol style="list-style-type: none"> Zakupiono książki profilaktyczno-psychologiczne, płyty CD, DVD do Miejskiej Biblioteki Publicznej, Zespołu Szkół im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski, Zespołu Szkół z DNJB im. J. Kostyczewicza w Bielsku Podlaskim,

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	konsultacyjnych, świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych w Bielsku Podlaskim.	<p>Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu, punktu działającego przy Urzędzie Miasta Bielsk Podlaski.</p> <p>2. Zaprenumerowano czasopisma na potrzeby działalności Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej. Prowadzono prenumeratę 7 czasopism profilaktycznych i psychologicznych.</p>
1.5	Realizacja programów interwencyjnych dla młodzieży używającej eksperymentalnie lub okazjonalnie środków odurzających	W dwóch bielskich gimnazjach zrealizowano program profilaktyki selektywnej Fred goes net, mający charakter programu wczesnej interwencji. Zrealizowano 2 edycje programu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej		
2.1	<p>Wspieranie i dofinansowanie bieżącej działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego typu: klubów dla dzieci i młodzieży, świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny, psychoedukacyjny lub profilaktyczny.</p> <p>(w połączeniu z realizacją profilaktyki alkoholowej)</p>	<p>1. W latach 2014-2016 na terenie miasta funkcjonowało 6 świetlic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Arka”- Szkoła Podstawowa nr 2 im. kpt. W. Wysockiego; - „Radość” - Szkoła Podstawowa nr 5 im. Szarych Szeregów; - „Przyjaciele”- Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski; - „Krąg przyjaźni” - Zespół Szkół im. A. Mickiewicza; - świetlica w Zespole Szkół z DNJB im. J. Kostycewicza; - świetlica prowadzona przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej. <p>2. Dodatkowo w latach 2015 – 2016 Parafia pw. Najświętszej Opatrności Bożej realizowała działania w formie zajęć świetlicowych w ramach realizacji zadań publicznych wspartych przez Miasto Bielsk Podlaski.</p>
2.2	Finansowanie działalności punktu ds.	1. W 2014-2015 roku finansowano pracę Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego ds.

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	przeciwdziałania narkomanii, w którym prowadzone są konsultacje dla rodzin i osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi.	<p>przeciwdziałania narkomanii. Do zadań punktu należało: prowadzenie działań informacyjno - konsultacyjnych dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin, wczesna interwencja w stosunku do osób eksperymentujących ze środkami odurzającymi. Bezpłatnych i indywidualnych porad, udzielała Pani Dorota Al. Arab – psycholog, certyfikowany specjalista terapii uzależnień. W roku 2014 i 2015 w prowadzonym punkcie udzielono po 36 konsultacji osobom i rodzinom osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi (każdego roku dla 17 osób).</p> <p>2. W roku 2016 utworzono Punkt konsultacyjny ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w którym bezpłatnych konsultacji udzielali: specjalista terapii uzależnień, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz psycholog.</p> <p>Liczba osób objętych wsparciem to: w 2016 - 16 osób – psycholog, 135 konsultacji dla 35 osób - specjalista terapii uzależnień, 157 konsultacji dla 24 osób – specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>
2.3	Zakup i rozpowszechnianie ulotek, broszur informacyjno-edukacyjnych, książek, czasopism, filmów, plakatów itp. o tematyce profilaktycznej, psychologicznej do przedszkoli, bibliotek szkolnych, Miejskiej Biblioteki Publicznej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Komendy Powiatowej Policji,	<p>1. Przekazano książki profilaktyczno-psychologiczne, płyty CD, DVD do Miejskiej Biblioteki Publicznej, Zespołu Szkół im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim, Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski, Zespołu Szkół z DNJB im. J. Kostycewicza w Bielsku Podlaskim, Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu.</p> <p>2. W ramach prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej przekazano do szkół i Komendy Powiatowej Policji materiały profilaktyczne ogólnopolskiej kampanii: „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, „Narkotyki? To mnie nie kręci! Dopalacze”, „Zachowaj</p>

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, punktów informacyjno-konsultacyjnych, zakładów opieki zdrowotnej z terenu miasta.	<p>Trzeźwy Umysł”. Materiały posłużyły do przeprowadzenia zajęć profilaktycznych z młodzieżą oraz z rodzicami, przygotowania gazetek szkolnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> Do bielskich szkół i przedszkoli przekazano ulotki kampanii „Postaw na rodzinę”. Rozpowszechniano ulotki przekazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Do bielskich szkół i Komendy Powiatowej Policji przekazano broszury profilaktyczne: „O lekach, marihuanie, dopalaczach bez hysterii”. Uczniom bielskich szkół przekazano ulotki: „Bezpieczne wakacje”, „Nie krewie. Badam krew raz w roku!”, „Nie eksperymentuję. Alkohol i papierosy to trucizna”, „Nie boję się. Mówię o problemach”.
2.4	Wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie, podnoszeniu umiejętności wychowawczych np. poprzez dofinansowanie pikników rodzinnych, imprez promujących zdrowy styl życia, warsztatów umiejętności rodzicielskich, itp.	<ol style="list-style-type: none"> Zorganizowano i sfinansowano warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców. Łącznie w 4 spotkaniach prowadzonych przez psychologa, specjalistę ds. rodziny, mediatora sądów rodzinnych i nieletnich, trenera warsztatów psychoedukacyjnych udział wzięło 20 mieszkańców miasta. W ramach kampanii „Postaw na rodzinę” w latach 2014-2016 organizowano imprezy promujące zdrowy styl życia oraz inne działania profilaktyczne, w których udział brały dzieci, ich rodzice, dziadkowie.
2.5	Edukacja rodziców i opiekunów poprzez zajęcia, szkolenia, konferencje dotyczące środków odurzających (wczesne rozpoznawanie	<ol style="list-style-type: none"> W szkołach na bieżąco edukowano rodziców i opiekunów na temat wczesnego rozpoznawania sygnałów zagrożenia narkomanią, informowano o szkodliwości substancji psychoaktywnych, omawiano zagadnienia związane z karami za przestępstwa związane z

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	sygnałów zagrożenia narkomanią, kwestie związane ze wstydem przed przyznaniem się do problemu, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, zagadnienia związane z karami za przestępstwa związane z narkotykami).	<p>narkotykami.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Komenda Powiatowa Policji w 2015 r. zorganizowała 54 spotkania skierowane do młodzieży i dorosłych (rodzice, kadra pedagogiczna), które objęły łącznie 1399 uczestników. Zajęcia dotyczyły odpowiedzialności prawnej osób nieletnich, z dużym naciskiem na problematykę dopalaczy. 3. Zrealizowano szkolenia: „Nowe multimedia, a rozwój emocjonalny i intelektualny dziecka”, „Cyberbullying - zjawisko, zagrożenia, profilaktyka”, „Narkotyki i dopalacze - zjawisko, zagrożenia. Rozpoznawanie zachowań narkotykowych i dopalaczowych” dla rodziców i nauczycieli bielskich przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich. 4. W II LO z BJN im. B. Taraszkiewicza w Bielsku Podlaskim specjaliści terapii uzależnień przeprowadzili spotkanie z rodzicami na temat: „Zachowania ryzykowne młodzieży”, natomiast w Zespole Szkół z DNJB im. J. Kostycewicza spotkanie na temat: „Jak reagować na zachowania ryzykowne młodzieży”. 5. W 2016 roku w ramach realizacji programu „Archipelag Skarbów” przeprowadzono spotkania z rodzicami w trzech bielskich gimnazjach. Ogółem w spotkaniach udział wzięło 154 rodziców.
2.6	Opracowanie, druk i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o dostępnych miejscach i formach pomocy.	Opracowano i rozpowszechniano ulotki o dostępnych formach i miejscach pomocy pn. „Wiesz?! Więc reaguj! Jak pomóc sobie i osobie bliskiej w przeciwdziałaniu uzależnieniom i zapobieganiu przemocy w rodzinie? Gdzie szukać pomocy w Bielsku Podlaskim?”

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
2.7	Finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, kursach specjalistycznych, naradach, konferencjach, warsztatach, seminariach przedstawicieli różnych grup społecznych i zawodowych zwłaszcza w zakresie: interdyscyplinarnej pomocy dziecku i rodzinie.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowano konferencję „Narkomania wspólny problem – Rola instytucji w interweniowaniu i przeciwdziałaniu używania substancji psychoaktywnych”. W konferencji udział wzięli przedstawiciele szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich z Bielska Podlaskiego, kuratorzy społeczni i zawodowi, przedstawiciele Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sanepidu, Komendy Powiatowej Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Urzędu Miasta Bielsk Podlaski, organizacji pozarządowych. Łącznie 40 osób. 2. Szkolenie nauczycieli Zespołu Szkół z DNJB im. J. Kostyczewicza (38 nauczycieli) i Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Szarych Szeregów (15 nauczycieli) nt. „Bezpieczna szkoła - przemoc, agresja w szkole”. 3. Przeszkolono pracownicę Referatu Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski na temat: „Dopalacze - diagnoza, profilaktyka, pomoc”, „Wyzwania i dylematy zawodowe w pracach Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych” oraz pedagoga szkolnego Zespołu Szkół im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim na temat: „Dopalacze - diagnoza, profilaktyka, pomoc”. 4. Zrealizowano szkolenia: „Nowe multimedia, a rozwój emocjonalny i intelektualny dziecka”, „Cyberbullying - zjawisko, zagrożenia, profilaktyka”, „Narkotyki i dopalacze - zjawisko, zagrożenia. Rozpoznawanie zachowań narkotykowych i dopalaczowych” dla rodziców i nauczycieli bielskich przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
		<p>średnich.</p> <p>5. We współpracy ze Zborem Kościoła Chrześcijan Baptystów w Bielsku Podlaskim i Stowarzyszeniem Pomocy „Arka Noego” zorganizowano spotkanie profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii, alkoholizmowi, przemocy w rodzinie. W spotkaniu udział wzięli m.in.: przedstawiciele Poradni Terapii Uzależnień w Bielsku Podlaskim, Zespołu Szkół im. A. Mickiewicza, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Bielsko-Podlaskiego Stowarzyszenia Abstynentów Klubu Abstynentów „Promień”, Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Szarych Szeregów w Bielsku Podlaskim, Kwartalnika „Czyrlica”, II Liceum Ogólnokształcącego z BJN im. B. Taraszkiewicza, Zespołu Szkół Specjalnych im. Jana Pawła II, Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski, Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Kościoła Chrześcijan Baptystów, Mediów Regionalnych, Urzędu Miasta Bielsk Podlaski oraz zainteresowani mieszkańcy miasta.</p> <p>6. Sfinansowano szkolenie Rady Pedagogicznej II Liceum Ogólnokształcącego z BJN im. B. Taraszkiewicza dotyczące zapobiegania narkomanii.</p> <p>7. W ramach realizacji programu „Archipelag Skarbów” objęto szkoleniem rodziców i nauczycieli bielskich gimnazjów.</p>
<p>3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych</p>		

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
3.1	<p>Realizacja programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania narkomanii, edukacji dotyczącej szkodliwości narkotyków, edukacji HIV/AIDS, rozwoju umiejętności społecznych oraz promocji zdrowego stylu życia organizowanych w środowisku dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym rekomendowanych m.in. przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Ministerstwo Edukacji, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W bielskich gimnazjach zrealizowano programy profilaktyczne: „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia” (184 uczniów kl. II i III gimnazjów), „Nie daj się oszukać - dopalacze to też narkotyki” (113 uczniów klas III gimnazjów), „Odmów - nie bierz” (56 uczniów klas II gimnazjum). 2. Zrealizowano w trzech bielskich gimnazjach program „Archipelag Skarbów” znajdujący się w bazie programów rekomendowanych przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii. W programie uczestniczyło 309 gimnazjalistów, 154 rodziców. 3. W bielskich szkołach i przedszkolach organizowano imprezy promujące zdrowy styl życia. 4. W dwóch bielskich gimnazjach zrealizowano program profilaktyki selektywnej Fred goes net. 5. W II Liceum Ogólnokształcącym z BJN im. B. Taraszkiewicza zrealizowano zajęcia dla uczniów klas I i II pn. „Narkotyki, dopalacze, przemoc- zachowania ryzykowne młodzieży”. 6. W bielskich szkołach podstawowych zrealizowano rekomendowany program „Debata” skierowany do uczniów klas VI – 169 uczestników. 7. W Szkole Podstawowej Nr 5 im. Szarych Szeregów w Bielsku Podlaskim specjalista terapii uzależnień przeprowadził zajęcia z uczniami na temat „Komunikacja empatyczna- porozumienie bez przemocy”, w Zespole Szkół im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim i Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski na temat: „Zachowania ryzykowne młodzieży”.

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
3.2	<p>Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych (m.in. „Czas wolny ucznia to czas dla sportu”), w tym zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych.</p> <p><i>(w połączeniu z profilaktyką alkoholową)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W ramach projektu „Czas wolny ucznia - to czas dla sportu” w latach 2014-2016 organizowano zajęcia pozalekcyjne sportowo - rekreacyjne na Pływalni Miejskiej „Wodnik” dla uczniów ze szkół podstawowych. Zajęcia na pływalni były skutecznym czynnikiem budowania właściwych relacji i umiejętności społecznych, rozwoju psychofizycznego, ograniczania zachowań patologicznych. Dodatkowo angażowały rodziców w realizację zadania w formie klubu kibica podczas zawodów sportowych prezentujących umiejętności uczniów. W 2014 nauką pływania objęto 500 uczestników, w 2015- 661 uczestników, w 2016 - 369 uczestników. 2. W związku z Porozumieniem o współpracy partnerskiej przy realizacji Projektu Powszechnej Nauki Pływania dofinansowanego ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów zorganizowano w 2014 roku zajęcia pozalekcyjne sportowo-rekreacyjne „Umiem pływać” dla uczniów klas III kształcenia zintegrowanego. W zajęciach udział wzięło 60 osób.
3.3	<p>Monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii na terenie miasta m.in. poprzez prowadzenie badań i analiz, przeprowadzenie badań ankietowych wśród dzieci i młodzieży, zbieranie i analizę danych statystycznych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przeprowadzono badania ankietowe „Młodzież i substancje psychoaktywne”. 2. Przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, dorosłych mieszkańców miasta oraz sprzedawców alkoholu oraz zbierano dane statystyczne z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania narkomanii, które posłużyły do opracowania raportu „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasta Bielsk Podlaski” .

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
		<p>3. Przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjów podczas realizacji programów profilaktycznych „Radość bez złości”, „Bezpieczna szkoła”, „Życie w zgodzie i radości”, „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia”, „Nie daj się oszukać- dopalacze to też narkotyki”, „Odmów - nie bierz”, „Deбата”.</p> <p>4. Przeprowadzono badania ankietowe podczas realizacji programu „Archipelag Skarbów”.</p> <p>5. Zbierano dane statystyczne z instytucji działających na terenie miasta Bielsk Podlaski dotyczące problemu narkomanii.</p>
3.4	Organizacja alternatywnych do używania substancji psychoaktywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży (również z grup ryzyka) w postaci finansowania świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych: teatralnych, filmowych, półkolonii, itp.	<p>1. Tematyka dotycząca profilaktyki narkomanii realizowana była podczas pracy z dziećmi uczestniczącymi w zajęciach świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych działających przy bielskich szkołach oraz prowadzonej przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej.</p> <p>2. Włączono się we współorganizację imprez:</p> <p>-„Lato w mieście” organizowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, w ramach których przeprowadzono program profilaktyczny;</p> <p>-„Wakacyjny Klub Biblijny”- półkolonie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Kościół Chrystusowy w Bielsku Podlaskim;</p> <p>-„Koło Wakacyjnej Radości”- półkolonie profilaktyczne dla dzieci i młodzieży realizowane przez Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów w Bielsku Podlaskim;</p> <p>- „Wakacje Artystyczne” – zajęcia dla dzieci i młodzieży realizowane w okresie wakacji przez Bielski Dom Kultury, w których udział wzięło 25 osób.</p> <p>3. W ramach organizacji czasu wolnego uczniów, jak również wspierania programów</p>

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
		<p>i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych sfinansowano realizację programu profilaktycznego „Podejdź z Kulturą do Profilaktyki - czyli edukacja profilaktyczna poprzez warsztaty teatralno-integracyjne”. W ramach zajęć uczniowie brali udział w zajęciach teatralnych, przygotowywali spektakl profilaktyczny wystawiany następnie na scenach Bielskiego Domu Kultury rówieśnikom oraz członkom rodzin. W warsztatach udział wzięło 11 osób, natomiast pośrednimi odbiorcami programów było ok. 100 widzów.</p> <p>4. W 2016 roku dofinansowano realizację półkolonii letnich pn. „Blżej natury” połączonych z realizacją programu profilaktycznego, realizowanych przez Bielski Dom Kultury dla 25 uczestników.</p>
3.5	Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych	Sfinansowano realizację programu profilaktycznego „Podejdź z Kulturą do Profilaktyki - czyli edukacja profilaktyczna poprzez warsztaty teatralno-integracyjne”. W ramach zajęć uczniowie brali udział w zajęciach teatralnych, przygotowywali spektakl profilaktyczny wystawiany następnie na scenach Bielskiego Domu Kultury rówieśnikom oraz członkom rodzin. W warsztatach udział wzięło 11 osób, natomiast pośrednimi odbiorcami programów było ok. 100 widzów.
3.6	Zakup pozaszkolnych programów profilaktycznych, spektakli i koncertów teatralno-profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół	1. W bielskich gimnazjach zrealizowano programy profilaktyczne: „Przeciw narkotykom – ku afirmacji życia” (184 uczniów kl. II i III gimnazjów), „Nie daj się oszukać - dopalacze to też narkotyki” (113 uczniów klas III gimnazjów), „Odmów - nie bierz” (56 uczniów klas II gimnazjum).

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	z Bielska Podlaskiego.	<ol style="list-style-type: none"> 2. Zakupiono spektakle teatralno-profilaktyczne „Cybernetyczne sny”, „Niewidzialny książę”, „Zielonym być, czyli przygody niesforne Jasia”, „Telefon”, „Trąba Słonia Salomona” dla dzieci z bielskich przedszkoli i szkół podstawowych. 3. W szkołach podstawowych zrealizowano programy profilaktyczne: „Bezpieczna szkoła” (139 uczestników), „Radość bez złości” (339 uczestników), „Życie w zgodzie i radości” (165 uczniów). 4. W Gimnazjum Nr 1 im. Niepodległości Polski zrealizowano koncert profilaktyczny „Potwór o wielu twarzach”. 5. Zrealizowano spotkania profilaktyczne „I ty możesz zmienić swoje życie!” z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, które przeprowadzono w dwóch bielskich gimnazjach. W spotkaniach wzięło udział 319 uczniów. 6. W 2016 roku zrealizowano w dwóch bielskich gimnazjach program rekomendowany „Fred goes net” – program profilaktyki selektywnej, oparty na metodzie krótkiej interwencji profilaktycznej, prowadzony w formie warsztatów z wykorzystaniem metod i założeń dialogu motywującego. 7. Dofinansowano realizację warsztatów profilaktycznych pn.: „Muzyka przeciw uzależnieniom” w skład których wchodził program artystyczno-profilaktyczny „Akademia zdrowej prawdy” poruszający problematykę dopalaczy, zażywania narkotyków, alkoholu. 8. Zakupiono bilety na koncert profilaktyczny „Śnieżka i Siedmiu Gnomów”, w którym udział wzięło 45 uczestników z bielskich szkół podstawowych.

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
		9. W II Liceum Ogólnokształcącym z BJN im. B. Taraszkiewicza zrealizowano warsztaty profilaktyczne „Narkotyki, dopalacze, przemoc” , w których udział wzięło 147 uczniów klas pierwszych i drugich.
3.7	Organizowanie lokalnych i włączanie się do ogólnopolskich kampanii profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie uzależnień i innych patologii społecznych.	Przystąpiono do ogólnopolskich kampanii: - „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, - „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, - „Postaw na rodzinę”.
3.8	Zakup/opracowanie/pozyskanie oraz dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu problemów uzależnień, kształtowania umiejętności społecznych.	1. Wydrukowano broszury profilaktyczne dla rodziców (1000 sztuk) „ O lekach, marihuanie, dopalaczach bez hysterii” oraz przekazano je do szkół, Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim. 2. Przekazywano ulotki profilaktyczne zakupione w ramach kampanii: „Narkotyki? To mnie nie kręci!”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Narkotyki? To mnie nie kręci! Dopalacze”, 3. Uczniom bielskich szkół przekazano ulotki: „Bezpieczne wakacje”, „Nie krewie. Badam krew raz w roku!”, „Nie eksperymentuję. Alkohol i papierosy to trucizna”, „Nie boję się. Mówię o problemach”
3.9	Dofinansowanie i finansowanie szkoleń, warsztatów w zakresie profilaktyki i problematyki narkomanii dla różnych grup zawodowych mających kontakt z młodzieżą i	1. Zorganizowano konferencję „Narkomania wspólny problem – Rola instytucji w interweniowaniu i przeciwdziałaniu używania substancji psychoaktywnych”. W konferencji udział wzięli przedstawiciele szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych z Bielska Podlaskiego, kuratorzy społeczni i zawodowi,

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	osobami uzależnionymi lub eksperymentującymi ze środkami psychoaktywnymi (nauczyciele, pedagodzy, katecheci, policja, kuratorzy, personel medyczny, pracownicy socjalni, przedstawiciele organizacji pozarządowych członkowie MKRPA, pracownicy Referatu Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski, Sanepidu w Bielsku Podlaskim).	<p>przedstawiciele Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sanepidu, Komendy Powiatowej Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Urzędu Miasta Bielsk Podlaski, organizacji pozarządowych. Łącznie 40 osób.</p> <p>2. Przeprowadzono szkolenie nauczycieli Zespołu Szkół z DNJB im. J. Kostycewicza (38 nauczycieli) i Szkoły Podstawowej Nr 5 im. Szarych Szeregów (15 nauczycieli) nt. „Bezpieczna szkoła- przemoc, agresja w szkole”.</p> <p>3. Przeszkolono pracownicę Referatu Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski na tematy: „Dopalacze - diagnoza, profilaktyka, pomoc”, „Wyzwania i dylematy zawodowe w pracach Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, „Szkolenie z zakresu nowych zasad rozliczania dotacji na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, "Prawne aspekty profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie" (obejmujące tematykę z zakresu przeciwdziałania narkomanii), „Przekazywanie i rozliczanie dotacji w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” oraz pedagoga szkolnego Zespołu Szkół im. A. Mickiewicza w Bielsku Podlaskim na temat: „Dopalacze - diagnoza, profilaktyka, pomoc”.</p>
3.10	Współpraca z mediami w zakresie upowszechniania wiedzy na temat narkomanii i związanych z nią problemów oraz w zakresie promocji zdrowego stylu życia.	Imprezy promujące zdrowy styl życia i inne działania realizowane w ramach programu emitowane były przez telewizję lokalną, jak również informacja o nich ukazywała się w lokalnej prasie.

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
3.11	Zakup sprzętu biurowego, wyposażenia i innych materiałów i artykułów na potrzeby działalności punktu informacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom funkcjonującego przy Urzędzie Miasta Bielsk Podlaski.	Zakupiono materiały papierniczo-biurowe, wyposażenie do punktu informacyjnego i punktu konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii		
4.1	Prowadzenie i finansowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym z zakresu zlecania zadań publicznych.	W 2015 roku zorganizowano szkolenie „Realizacja zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom w trybie nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (w tym z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania patologiom społecznym). W 2016 roku zorganizowano szkolenie „Realizacja zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym i innym podmiotom (w tym z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i zapobiegania patologiom społecznym) w oparciu o Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań”.
4.2	Wspieranie organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zaangażowanych w działalność	1. W ramach otwartego konkursu ofert zlecono: 1. Fundacji Domów Kultury Prawosławnej Diecezji Warszawsko-Bielskiej realizację zadań publicznych: - Parafiada - festyn rodzinny z promocją zdrowego stylu życia;

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	na rzecz społeczności lokalnej, w tym wspieranie realizacji zadań publicznych poprzez ich dofinansowanie.	<ul style="list-style-type: none"> - Nie próbuj! Festyn profilaktyczny. - „Stop narkotykom-warsztaty profilaktyczne” 2. Parafii Miłosierdzia Bożego realizację zadania „Bezpieczne dorastanie - warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii”; 3. Bielskiemu Stowarzyszeniu Uniwersytet Trzeciego Wieku realizację zadania „Gdy w grupie i z pieśnią działamy, o uzależnieniach zapominamy”. 2. Działania z zakresu programu realizowane były również podczas realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4.3	Organizowanie konferencji, spotkań, szkoleń z udziałem przedstawicieli różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów narkomanii służących współpracy merytorycznej, wymianie informacji oraz budowaniu lokalnego systemu współpracy.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowano konferencję „Narkomania wspólny problem – Rola instytucji w interweniowaniu i przeciwdziałaniu używania substancji psychoaktywnych”. 2. Organizowano spotkania z pedagogami szkolnymi, specjalistą terapii uzależnień, podczas których: omawiano działania planowane do realizacji w roku 2015, 2016, przekazywano materiały profilaktyczne, przedstawiano oferty spektakli, koncertów, programów profilaktycznych, szkoleń, zbierano potrzeby szkół w zakresie profilaktyki, omawiano wyniki przeprowadzonej diagnozy zagrożeń społecznych.
4.4	Współpraca z Komendą Powiatową Policji, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Bielsku Podlaskim i innymi instytucjami i placówkami w celu prowadzenia wspólnych	<ul style="list-style-type: none"> 1. Włączono się we współorganizację działań profilaktyczno-edukacyjnych „Bezpieczne wakacje” realizowanych przez Komendę Powiatową Policji w Bielsku Podlaskim, w ramach których realizowano spotkania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i innych mieszkańców miasta. W działaniach w latach

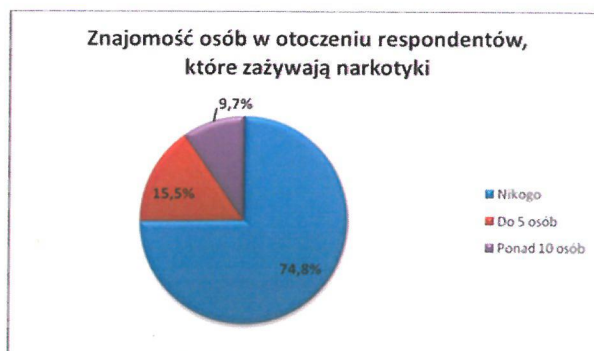
Lp.	Działania planowane w programie:	Sposób realizacji:
	działań profilaktycznych wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.	<p>2015-2016 udział wzięło ok. 2684 uczestników.</p> <p>2. Pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim przeprowadzili w klasach I-III szkół podstawowych zajęcia, w ramach których poruszali tematykę bezpieczeństwa, w tym kontaktu z obcymi osobami, asertywnego odmawiania. Uczestnikom spotkań zakupiono upominki w postaci breloczków odblaskowych. W czasie trwania działań przeprowadzono łącznie 28 spotkań, w których uczestniczyło 620 dzieci.</p> <p>3. Sfinansowano zakup nagrody dla uczniów Zespołu Szkół im. Adama Mickiewicza w Bielsku Podlaskim biorących udział w ogólnopolskim programie „Trzymaj Formę” organizowanym przez Główny Inspektorat Sanitarny.</p>
4.5	<p>Dofinansowanie imprez miejskich ugruntowujących postawy promujące zdrowy styl życia, właściwe wzorce rodzinne i społeczne.</p> <p><i>(w tym finansowane ze środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)</i></p>	<p>1. Włączono się we współorganizację imprezy promującej zdrowy styl życia „Każdy może zostać św. Mikołajem” organizowanej przez Środowiskowy Dom Samopomocy .</p> <p>2. W ramach Dni Miasta Bielsk Podlaski organizowano festyny rodzinne „Postaw na rodzinę”, podczas których Stowarzyszenie Pedagogów Klanza prowadziło program profilaktyczny pn. „Fantastyczne Miasteczko Zabaw Niezwykłych”.</p> <p>3. Włączono się we współorganizację I Bielskiego Pikniku Organizacji Pozarządowych, podczas którego działalność swoją prezentowały organizacje pozarządowe działające w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.</p>
4.6	Zakup ulotek, plakatów, broszur, płyt i innych materiałów edukacyjno-profilaktycznych dla instytucji i organizacji z terenu miasta	Zakupiono ulotki, plakaty, płyty i broszury, które przekazano do bielskich szkół, Komendy Powiatowej Policji, organizacjom pozarządowym.

<i>Lp.</i>	<i>Działania planowane w programie:</i>	<i>Sposób realizacji:</i>
	zaangażowanych w realizację programu.	
5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego		
5.1	Udzielanie wsparcia socjalnego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej.	<p>W związku z uzależnieniem od narkotyków (jako powód przyznania świadczeń z pomocy społecznej) świadczenia z pomocy społecznej w roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2014 otrzymały 2 rodziny (2 osoby w rodzinach) na łączną kwotę 9785,28 zł, - 2015 otrzymały 2 rodziny (2 osoby w rodzinach) na łączną kwotę 10 018,70 zł, - 2016 otrzymała 1 rodzina (1 osoba w rodzinie) na łączną kwotę 6162,90 zł. <p>Głównym świadczeniem wypłacanym tym osobom były zasiłki stałe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu pobierania zasiłku stałego (opłacana przez MOPS). Ponadto osoby te otrzymywały zasiłki celowe (na zakup żywności, na częściowe pokrycie kosztów leczenia i zakupu leków) oraz zasiłki celowe na zakup żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.</p>

2. Diagnoza problemu używania narkotyków przez mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski¹

2.1. Używanie narkotyków przez dorosłych mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski na podstawie raportów z badań ankietowych

Z analizy wyników badań przeprowadzonych w 2015 roku w ramach przygotowania raportu „Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych Miasta Bielsk Podlaski” (w badaniu wzięły udział 103 osoby - 56,3% ankietowanych stanowiły kobiety) wynika, iż problem narkotyków wśród dorosłych mieszkańców miasta Bielsk Podlaski jest umiarkowany. Liczba badanych mieszkańców, która próbowała narkotyków jest niższa od wyników analiz ogólnopolskich. W ramach realizowanego badania zapytano respondentów, ile znają osób w swoim otoczeniu, które używają narkotyków. 77,6% badanych kobiet deklaruje, że w ogóle nie zna nikogo, kolejno 13,8% badanych kobiet deklaruje, że zna do 5 osób, a 8,6% kobiet zna ponad 10 osób, które zażywają narkotyki. Jeśli chodzi o badanych mężczyzn – 71,1% przyznaje, że nie zna nikogo, 17,8% badanych mężczyzn deklaruje, że zna do 5 osób. 11,1% respondentów zna ponad 10 osób zażywających narkotyki. Całościowe zestawienie odpowiedzi respondentów przedstawia poniższy wykres:

Wykres.1. Znajomość osób w otoczeniu respondentów, które zażywają narkotyki

W badaniu zapytano również, czy respondenci wiedzą, gdzie i u kogo można kupić narkotyki. Zdecydowana większość badanych mieszkańców Bielska Podlaskiego nie posiada takiej wiedzy (90,3%). Do zażycia narkotyku przyznało się siedmiu badanych mieszkańców Bielska Podlaskiego. Trzeba wyraźnie podkreślić, że przyznanie się do używania narkotyków (lub nawet jednorazowej próby) jest w istocie przyznaniem się do czynu karalnego w Polsce. Ponadto zażywanie narkotyków nie jest czymś powszechnie akceptowanym, dlatego można by spodziewać się raczej niewielkiego odsetka odpowiedzi twierdzących.

¹ Źródło: Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017

2.2 Używanie narkotyków przez młodzież na podstawie raportów z badań ankietowych

W ramach ww. diagnozy zagrożeń społecznych Miasta Bielsk Podlaski w 2015 roku przeprowadzono badania ankietowe „**Dzieci i młodzież a substancje psychoaktywne**”. W przeprowadzonym badaniu wzięło udział 356 uczniów. W szkołach podstawowych przebadano 113 uczniów (56 dziewczynek i 57 chłopców), w szkołach gimnazjalnych 114 uczniów (62 dziewczyny i 52 chłopców), a w szkołach ponadgimnazjalnych 129 uczniów (42 dziewczyny i 87 chłopców). Średnia wieku w szkołach podstawowych wyniosła 12 lat, w gimnazjach – 15 lat, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 17 lat. Ankieta składała się z 60 pytań zamkniętych. Uczniowie szkół podstawowych wypełniali krótsze ankiety (50 pytań zamkniętych).

Poniższa tabela ilustruje nasilenie używania narkotyków i dopalaczy w poszczególnych grupach wiekowych w Bielsku Podlaskim według badania przeprowadzonego w 2011 i 2015 roku:

Tab.1. Wyniki odpowiedzi na pytanie: „Czy kiedykolwiek miałeś kontakt z jakimiś środkami odurzającymi?”

Problem społeczny	Gimnazja			Szkoły Ponadgimnazjalne	
	2011	2015		2011	2015
Używanie narkotyków	35%	7%		9%	23,3%
Używanie dopalaczy	-	0,9%		-	7%

Tab.2. Używanie różnych rodzajów substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancja	Wyniki badań ESPAD gimnazja	Wyniki badań Bielsk Podlaski gimnazja	Wyniki badań Bielsk Podlaski - szkoły ponadgimn.	Wyniki badań ESPAD szkoły ponadgimnazjalne
Marihuana lub jej pochodne	2011 r. - 24,3% 2015 r. - 20,6%	2011 r. - 8% 2015 r. - 5,4%	2011 r. - 5% 2015 r. - 21,7%	2011 r. - 37,3% 2015 r. - 37,9%
Amfetamina	2011 r. - 4,6 % 2015 r. - 4,7 %	2011 r. - 7% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0 % 2015 r. - 3,20 %	2011 r. - 8,3% 2015 r. - 6,1 %
LSD	2011 r. - 3,3% 2015 r. - 4,8%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0,4%	2011 r. - 3,9% 2015 r. - 4,3%

Ecstasy	2011 r. - 5% 2015 r. - 3,4%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0,9%	2011 r. - 0 % 2015 r. - 1,6%	2011 r. - 5% 2015 r. - 2,8%
Środki nasenne	2011 r. - 15,5% 2015 r. - 22,9%	2011 r. - 7% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0 % 2015 r. - 1,6%	2011 r. - 16,8% 2015 r. - 24,6%
Tabletki + alkohol	2011 r. - 2,7% 2015 r. - 6,6%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0,8%	2011 r. - 7,5% 2015 r. - 8,5%
Substancje wziewne	2011 r. - 11% 2015 r. - 11,1%	2011 r. - 8,7% 2015 r. - 0%	2011 r. - 3% 2015 r. - 0,8%	2011 r. - 5,6% 2015 r. - 7,7%
Sterydy anaboliczne	2011 r. - 2,4% 2015 r. - 2,2%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0% 2015 r. - 2,40%	2011 r. - 3,2% 2015 r. - 0,7%
Grzyby halucynogenne	2011 r. - 3,1% 2015 r. - 2,2%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0% 2015 r. - 0,8%	2011 r. - 3,5% 2015 r. - 1,5%
Kokaina	2011 r. - 3,3% 2015 r. - 3,8%	2011 r. - 1% 2015 r. - 0%	2011 r. - 0% 2015 r. - 2,4%	2011 r. - 3,9% 2015 r. - 3,6%

Tab. 3 .Wiedza na temat miejsc, w których można kupić narkotyki

Gdzie, według Ciebie, najłatwiej można kupić narkotyki?	Szkoła Podstawowa		Gimnazjum		Szkoła Ponadgimnazjalna	
	2011	2015	2011	2015	2011	2015
Na podwórku	8%	15,4%	10%	26,3%	3%	14,4%
Na dyskotecę	29%	14%	10%	7,8%	22%	12,4%
W szkole	5%	5,9%	3%	1,6%	14%	6,5%
Można zamówić przez telefon	-	7,4%	-	3,9%	-	5,2%
Można zamówić przez Internet	-	18,3%	-	9,3%	-	11,8%
Nie wiem	62%	39%	70%	51,1%	46%	49,7%

Tab. 4. Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami. Liczebności dotyczą uczniów, którzy deklarowali wcześniej kontakt z narkotykami

Gdzie po raz pierwszy użyłeś narkotyku?	Gimnazjum	Szkoła Ponadgimnazjalna
Szkoła	-	10,3%
Dyskoteka/pub	-	3,4%
Wakacje	50%	31%

Czas wolny/po lekcjach	33,3%	51,7%
Dom	16,7%	-
Inna sytuacja	-	3,4%

Tab. 5. Dostępność dopalaczy w środowisku dzieci i młodzieży w Bielsku Podlaskim

Czy uważasz, że w Twoim środowisku kupić dopalacze jest?	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Szkoła Ponadgimnazjalna
Bardzo trudno	27,4%	16,7%	13,2%
Raczej trudno	17,7%	9,6%	16,3%
Trudno, ale jak się zna odpowiednie osoby to można	19,5%	23,7%	14,7%
Raczej łatwo	3,5%	9,6%	14,7%
Bardzo łatwo	1,8%	7,9%	10,1%
Trudno powiedzieć	30,1%	32,5%	31%

Z otrzymanych rezultatów wynika, że wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po wybrane rodzaje substancji psychoaktywnych. Z analizy wyników ankiet wynika również, iż najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarza czas wolny oraz wakacje, dlatego też dzieci i młodzież w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się ze spożywaniem alkoholu, narkotyków i paleniem papierosów.

W 2011 i 2015 roku przeprowadzono również badania ankietowe młodzieży gimnazjalnej w ramach realizowanych programów „Przeciw narkotykom - ku afirmacji życia”, „Nie daj się oszukać - dopalacze to też narkotyki”, „Odmów- nie bierz”. Badanej młodzieży zadano następujące pytania:

Tab.6. Czy w okresie ostatnich trzech miesięcy zażywałeś narkotyki lub inne środki odurzające?

Klasy II (Ilość badanych osób w 2015 roku - 188, w tym 87 dziewcząt, 101 chłopców, ilość badanych osób w 2011 – 211, tym 100 dziewcząt, 111 chłopców)						
	Dziewczeta		Chłopcy		Razem	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Tak	13,0%	2,3%	9,0%	1,98%	10,9%	2,13%
Klasy III (Ilość badanych osób w 2015 roku - 168, w tym 92 dziewczęta, 76 chłopców, ilość badanych osób w 2011 – 212, tym 103 dziewczęta, 109 chłopców)						
	Dziewczeta		Chłopcy		Razem	

	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Tak	11,7%	15,22%	11,9%	13,16%	11,8%	14,29%

Tab.7. Czy w tym okresie byłeś częstowany, namawiany do brania narkotyków lub innych środków zmieniających świadomość na terenie szkoły?

Klasy II (Ilość badanych osób w 2015 roku - 188, w tym 87 dziewcząt, 101 chłopców, ilość badanych osób w 2011 – 211, tym 100 dziewcząt, 111 chłopców)						
	Dziewczęta		Chłopcy		Razem	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Tak	2,0%	0,0%	3,6%	3,96%	2,8%	2,13%

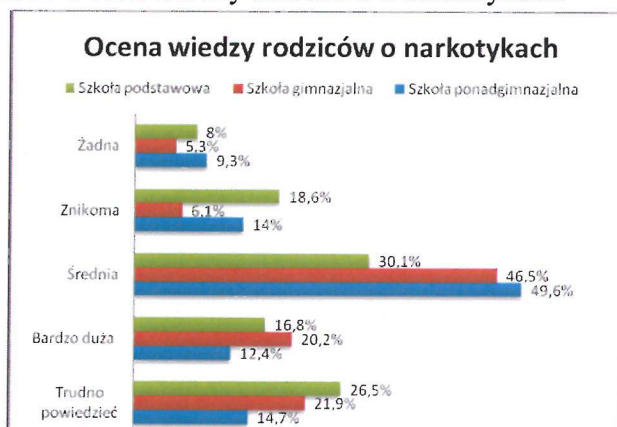
Klasy III (Ilość badanych osób w 2015 roku - 168, w tym 92 dziewczęta, 76 chłopców, ilość badanych osób w 2011 – 212, tym 103 dziewczęta, 109 chłopców)						
	Dziewczęta		Chłopcy		Razem	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Tak	6,8%	8,70%	3,7%	5,26%	5,2%	7,14%

Tab.8. Czy w tym okresie byłeś częstowany, namawiany do brania narkotyków lub innych środków zmieniających świadomość poza terenem szkoły?

Klasy II (Ilość badanych osób w 2015 roku - 188, w tym 87 dziewcząt, 101 chłopców, ilość badanych osób w 2011 – 211, tym 100 dziewcząt, 111 chłopców)						
	Dziewczęta		Chłopcy		Razem	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Tak	18,0%	11,49%	12,6%	11,88%	15,2%	12,5%

Klasy III (Ilość badanych osób w 2015 roku - 168, w tym 92 dziewczęta, 76 chłopców, ilość badanych osób w 2011 – 212, tym 103 dziewczęta, 109 chłopców)						
	Dziewczęta		Chłopcy		Razem	
	2012	2015	2012	2015	2012	2015
Tak	28,2%	19,57%	17,4%	28,95%	22,6%	23,81%

Wykres 2. Ocena wiedzy rodziców o narkotykach

Jak widać na powyższym wykresie, w przeważającej części młodzi ludzie w szkole gimnazjalnej i szkole ponadgimnazjalnej ocenili wiedzę swoich rodziców o narkotykach jako

średnią. Odpowiedziało tak 46,5% gimnazjalistów i prawie połowa uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. 26,5% rodziców uczniów szkół podstawowych nie posiada wiedzy na ten temat, a 8% uczniów z tej grupy deklaruje, że ich rodzice nie posiadają żadnej wiedzy o tego rodzaju substancjach. 16,8% uczniów szkół podstawowych, 20,2% gimnazjalistów, 12,4% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej ocenia wiedzę rodziców o narkotykach jako bardzo dużą.

65,5% uczniów szkół podstawowych, 70,2% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 50,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że ich opiekunowie rozmawiali z nimi na temat szkodliwości używania narkotyków. 62,8% uczniów szkół podstawowych, 82,5% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 69,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze, alkohol).

Tab. 9. Postawy rodziców wobec zażywania narkotyków w opinii uczniów

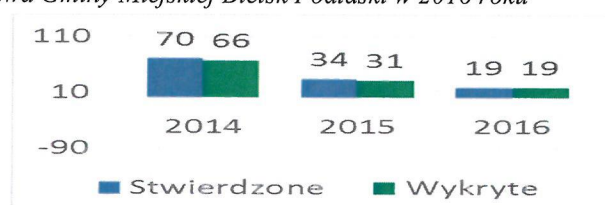
Jak myślisz, jak zareagowaliby Twoi rodzice, gdyby dowiedzieli się, że zażywasz narkotyki?	Szkoła Podstawowa	Gimnazjum	Szkoła Ponadgimnazjalna
Ukarali	20,7%	28%	25%
Próbowali pomóc znaleźć przyczynę	54,4%	46,4%	42,1%
Pokrzyczeli i „odpuścili”	1,2%	3,6%	6,3%
Zmartwiliby się	17,5%	19,6%	19,3%
Nic by nie zrobili	0,6%	0,6%	2,1%
Inne	5,6%	1,8%	5,2%

Z powyższej tabeli wynika, iż według uczniów około połowy rodziców szukałoby pomocy specjalistów w przypadku, gdyby dowiedzieli się, iż ich dzieci zażywały narkotyki, natomiast ok. 20 procent ukarałoby dzieci, gdyby dowiedzieli się, iż ich dzieci zażywają narkotyki.

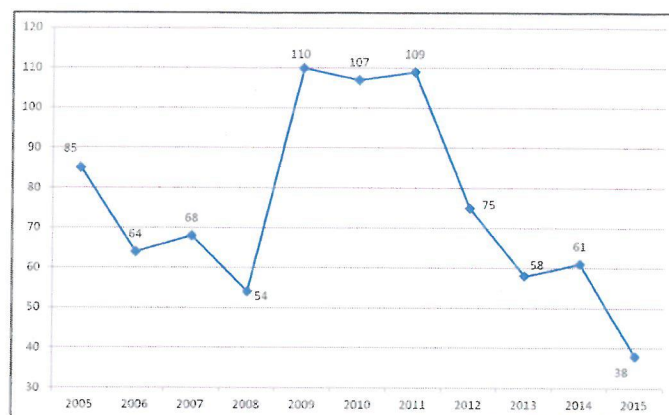
2.3. Przestępczość narkotykowa według danych Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim

Wykres 3. Przestępstwa narkotykowe w latach 2014-2016

(Źródło: Stan bezpieczeństwa Gminy Miejskiej Bielsk Podlaski w 2016 roku)

Wykres 4. Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych dot. przestępczości narkotykowej na terenie pow. bielskiego w latach 2005-2015 (Źródło: „Informacja Komendanta Powiatowego Policji w Bielsku Podlaskim dotycząca stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w powiecie bielskim za 2015 rok”)

2.4. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych od narkotyków (tabela 10)

Lata	Liczba osób objętych pomocą	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota wydatków na świadczenia
2011	2	2	2	14081,72
2012	2	2	2	13976,54
2013 (stan na dzień 6.09.2013 r.)	2	2	2	10122,12
2014	2	2	2	9785,28
2015	2	2	2	10018,70
2016	1	1	1	6162,90

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.5. Zgłaszalność do instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania narkomanii

Do Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Bielsku Podlaskim w latach 2011-2013 zgłosiło się ok. 60 osób w związku z problemem zażywania narkotyków osób zgłaszających się lub członków ich rodzin. W latach 2014-2016 zgłosiły się 2 osoby z terenu Miasta Bielsk Podlaski. Poradnia nie ma zakontraktowanych usług z NFZ dla pacjentów zażywających narkotyki.

W roku 2016 w Punkcie konsultacyjnym ds. przeciwdziałania uzależnieniom udzielano konsultacji psychologicznych, konsultacji specjalisty terapii uzależnień i specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy.

Z konsultacji psychologicznych skorzystało 16 osób. Zgłaszane trudności dotyczyły m.in.:

- ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu;
- eksperymentowania z narkotykami;

- trudności wychowawczych (negatywizm szkolny, izolacja dziecka od grupy rówieśniczej);
- trudności adaptacyjnych w okresie adolescencji (dorastania);
- tendencji i prób samobójczych;
- problematyki współuzależnienia i przemocy;
- trudności przeżywanych w relacji małżeńskiej.

Specjalista terapii uzależnień udzielił 135 konsultacji 35 mieszkańcom Bielska Podlaskiego. Poruszana tematyka dotyczyła:

- problemów alkoholowych rodzin;
- zjawiska przemocy;
- problemów z zażywaniem narkotyków;
- uzależnień od komputera;
- problemów wychowawczych.

2. 6. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy problemu narkomanii

Z analizy wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej wynika, iż spadła w stosunku do 2012 roku ilość przypadków zażywania narkotyków lub innych środków odurzających wśród uczniów klas II gimnazjum (2012 r. - 10,9%, 2015 r. - 2,13 %), jednak wzrosła wśród uczniów klas III (2012 r. - 11,8%, 2015 r. - 14,29%) oraz wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych, szczególnie w zakresie zażywania przetworów konopi. Wśród uczniów klas III gimnazjum wzrósł również odsetek osób częstowanych narkotykami w szkole i poza szkołą. Z przeprowadzonej diagnozy wynika również, iż uczniowie bielskich szkół, jako czas i miejsce pierwszego kontaktu z narkotykami wskazali czas wolny po lekcjach, wakacje. Jako miejsce najłatwiejszej dostępności do narkotyków wskazali podwórko, dyskotekę, Internet. *Należy jednak zauważyć, iż używanie substancji psychoaktywnych wśród badanych młodych mieszkańców Bielska Podlaskiego jest na niższym poziomie w porównaniu do wyników badań ogólnopolskich.*

Badania ankietowe wykazały, iż według dzieci i młodzieży nie wszyscy rodzice posiadają odpowiednią wiedzę na temat substancji psychoaktywnych, a tylko ok. połowa szukałaby pomocy specjalistów dla swoich dzieci.

Z danych Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim wynika, iż od 2011 roku spada przestępczość narkotykowa, jednak w 2016 roku wzrosła ilość zabezpieczonych narkotyków w stosunku do lat 2013-2015.

Powyższe dane ankietowe wskazują także na funkcjonowanie na terenie miasta dealerów narkotykowych, jak również osób udostępniających substancje psychoaktywne na terenie szkół. W związku z tym należy prowadzić działania zabezpieczające młodzież przed chęcią sięgnięcia po narkotyki, szczególnie w stosunku do uczniów ostatnich klas gimnazjów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W związku z ujawnianiem się przypadków zażywania substancji psychoaktywnych przez niektórych uczniów oraz wzrostem przypadków zażywania przetworów konopi przez uczniów szkół ponadgimnazjalnych, należy objąć ich działaniami z zakresu profilaktyki selektywnej. Wyniki badań ankietowych wskazują na konieczność organizacji zajęć zmierzających do zagospodarowania czasu wolnego młodzieży. Niezwykle istotne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania uzależniających szkodliwych substancji oraz o miejscach pomocy dla osób zażywających te substancje i ich rodzin. Edukowanie to może mieć formę otwartych wykładów, spotkań, realizacji programów profilaktycznych, ale także formę kampanii społecznych mających na celu uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, piciem alkoholu, czy też zażywaniem innych substancji psychoaktywnych nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

Podsumowanie

Analizując działania podjęte w ramach realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2014 - 2016, wyniki przeprowadzonej diagnozy oraz biorąc pod uwagę zasoby jakimi dysponuje miasto Bielsk Podlaski w zakresie przeciwdziałania narkomanii, należy stwierdzić, iż cele programu zostały zrealizowane w stopniu wysokim.

Zwiększono ofertę pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych i uzależnionych oraz ich rodzin poprzez uruchomienie punktu konsultacyjnego ds. przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w którym dyżury pełnią: specjalista terapii uzależnień, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz psycholog, realizowano programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej znajdujące się w bazie rekomendowanych programów oraz szkolenia dla różnych grup zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii. Działania te zmierzały do pogłębiania współpracy władz samorządowych, mieszkańców, podmiotów lokalnych i organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania narkomanii, podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców (w tym osób zajmujących się profilaktyką uzależnień) w zakresie uzależnień i profilaktyki

uzależnień od substancji psychoaktywnych, podniesienia umiejętności komunikacyjnych, wychowawczych i społecznych. Z informacji Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim wynika, iż spada ilość postępowań przygotowawczych dotyczących przestępczości narkotykowej, co może wskazywać na skuteczność działań podejmowanych w celu realizacji strategii walki z narkotykami na terenie miasta Bielsk Podlaski.

Mając na uwadze wnioski z przeprowadzonej diagnozy sformułowano zadania do realizacji w ramach przeciwdziałania narkomanii w roku 2017, które ujęte zostały w Uchwale Nr XXVI/203/16 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 27 grudnia 2016 roku w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017.

BURMISTRZ MIASTA

Jarosław Borowski